

Asia: VN/558/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiesityksen luvut 2-12

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 2 *Nykytila ja sen arviointi:*

Esityksessä on kuvattu kattavasti TE-palvelujen nykytilaa eri näkökulmista.

Hallituksen esitys jättää kuitenkin vähäiselle huomiolle sen, että nykyisin TE-palvelujen keskiössä on maakunnallinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen työnantajälhtöinen työnvälityspalvelu. TE-palvelujen kehityksessä on viime vuosina korostunut digitalisaatio ja osaavan työvoiman saatavuuteen liittyvät kysymykset. Kehityssuuntana on ollut myös vahvempi integraatio Team Finland palveluihin, koska työvoiman saatavuusongelmista on tullut yrityksille merkittävä kasvun este. Paikallisuuden merkitys on vähäinen kasvavien ja kansainvälistyvien yritysten kannalta ja sen merkitys vähenee entisestään digitalisaation, kilpailun ja väestökehityksen myötä. Nykyisessä TE-palvelujärjestelmässä vahvuutena on ollut maakunnallinen ja yliaalueellinen reagointikyky työmarkkinoiden muutoksiin. Tämä on mahdollistanut myös TE-asiantuntijoiden laajan työmarkkinatuntemuksen.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 3 *Tavoitteet:*

Uudistuksen tavoitteet on kuvattu hyvin lyhyesti keskittyen kuntien rahoitusvastuun oletettuihin vaikutuksiin. Näin laajan TE-palvelu-uudistuksen tulisi perustua työmarkkinoiden toimivuuden, yritysten kilpailukyvyyn ja asiakaslähtöisyyden kautta saataviin hyötyihin.

Työmarkkinoiden globalisoituminen, työvoiman vapaa liikkuvuus ja kilpailu osaavasta työvoimasta ovat keskeisiä työmarkkinoiden kehitystrendejä: uudistuksen perusteissa nämä näkökulmat eivät ole kuitenkaan keskiössä.

Uudistuksen perusteluissa tulisi olla pohdintaa siitä, mihin suuntaan julkisia työ- ja elinkeinopalveluja ollaan uudistuksessa kehittämässä ja minkälaisia strategisia valintoja asiassa on tehty. Tätä keskustelua ei ole kuitenkaan käyty uudistuksen yhteydessä ainakaan siten, että TE-hallinto olisi ollut siinä laajemmin mukana.

Uudistus voi jakaa asiakkaat paikalliseen työvoimaan ja työmarkkinoilla liikkuvaan työvoimaan, joka tulee hyödyntämään enenevässä määrin yksityisen sektorin palveluja ja verkkopalveluja, koska kunnan työnvälityksen intressit eivät välttämättä kohtaa asiakkaan intressejä, kuten esimerkiksi siirtymistä työn perässä toiselle paikkakunnalle. Myös yritysten työvoiman saatavuuden kannalta kuntakohtainen lähestymistapa tuo lisäarvoa lähinnä paikallisille yrityksille, jotka haluavat rekrytoida oman kunnan työvoimaa. Uudistuksen suunnasta voitaisiin arvioida, että kansalliset sekä kasvavat ja kansainvälistyvät yritykset käyttävät jatkossa yhä enemmän yksityisen sektorin rekrytointipalveluja.

TE-palvelujen siirrolla kuntiin voidaan vahvistaa lähipalvelua sekä kunnan muiden palvelujen yhteensovittamista. Tämän tyyppinen palvelukonsepti on tarpeellinen erityisesti heikossa työmarkkina-asetuksessa oleville asiakkaille. Uudistuksen perusteet jäävät kuitenkin ohueksi myös tämän asiakasryhmän kohdalla, koska tälle kohderyhmälle oleellisesta palveluvalikoimasta sote-palvelut siirtyvät hyvinvointialueille.

Uudistusta koskevassa keskustelussa nousee usein esille se, että tavoitteena on korvata kunnille sote-palvelujen siirtyminen hyvinvointialueille ja turvata kuntien elinvoimaa. Mikäli edellä mainitut näkökulmat ovat tosiasiallisesti uudistuksen taustalla, tulisi pohtia sitä, onko rakenteiden ylläpitäminen tai uudistaminen tarkoituksenmukainen peruste palvelu-uudistuksille vai tulisiko niiden perustua asiakaslähtöisyyden kehittämiseen sekä työmarkkinoiden muutoksiin liittyvän reagoitakyvykkyyden ja kilpailukyvyn vahvistamiseen.

Yleisesti voisi ajatella, että työllisyyspalvelujen kaltaisen kokonaisuuden uudistamisen tulisi käynnistyä huolellisella analyysillä työmarkkinoiden kehityssuunnista ja palvelujärjestelmän kehittämistarpeita sekä niihin pohjaavalla tavoitteen asetannalla, joka ottaisi huomioon elinkeinoelämän ja kilpailukyvyn näkökulmat. Uudistuksen alaista hallintoa tulisi myös kuulla laajasti jo ennen kuin tavoitteita sisällytetään hallitusohjelmaan. Se, että TE-palvelu-uudistuksen suunta vaihtuu hallituskausien välillä täysin päinvastaiseksi, kertoo strategisen valmistelun puutteesta ja lyhytjänteisestä uudistamisesta. Suurissa hallinnollisissa uudistuksissa olisi tärkeää päästä hallituskauden ylittävään valmisteluun.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.1 *Keskeiset ehdotukset:*

20 000 työvoimapohja (luku 4.1.2.)

Järjestämisvastuun kriteereissä todetaan, että tulevilla työvoimaviranomaisella tulee olla

20 000 työvoimapohja. Suomessa on 27 kuntaa, joissa tämä täyttyy. Suurin kunnista on Helsinki noin 350 000 työvoimapohjalla ja pienin Kirkkonummi noin 20 000 työvoimapohjalla. Suurin osa Suomen kunnista olisi mukana jossain kuntien yhteistyömallissa, sillä Suomen noin 300 kunnasta 220 on työvoimapohjaltaan alle 5000 henkilöä. Uudistus johtaakin erittäin heterogeeniseen työllisyydenhoidon malliin, jolle on tyypillistä monen tasoiset palveluratkaisut ja resurssimitoitukset. TE-palvelu-uudistuksen järjestämismalli voikin heikentää asiakkaille tarjolla olevien palvelun yhdenmukaisuutta maan eri osissa.

Kun otetaan huomioon, että Manner-Suomen 66 seutukunnasta työvoiman määrä on kasvanut vain 14 seutukunnassa, voi mallista tulla myös hyvin epästabiili.

Uusien työvoimaviranomaisten järjestämisvastuu tulisi sijoittaa maakuntarajoihin, sillä yhteistyö useiden hyvinvointialueiden ja ohjausasioissa ELY-keskusten kanssa, muodostuu haasteelliseksi ja tekee heterogeenisesta mallista entistä monitahoisemman.

Asiakkaan oikeus hakea palvelua muualta kuin kotikunnasta on asiakaslähtöinen ratkaisu, tukee työvoiman liikkuvuutta ja vastaa nykyistä menettelyä.

Rahoitusmalli (luku 4.1.3.)

Malli, jossa kunnalla on rahalliset resurssit ja rahoitusvastuu ja uudella työvoimaviranomaisella henkilöresurssit ja palvelujen järjestämisvastuu, voi muodostua haasteelliseksi. Erityisen haasteelliseksi se muodostuu silloin, kun asiakkaan palvelutarve kohdentuu hyvinvointialueelle, joka ei ole rahoitusvastuussa. Sote-palvelujen hyödyntämisessä TE-palvelujen asiakkaille on ollut suuria alueellisia eroja ja puutteita, jotka eivät välttämättä korjaannu hyvinvointialueiden käynnistymisen myötä.

Rahoitusmallin haasteena on erityisesti se, että uusi työvoimaviranomainen joutuu hakemaan toimintaansa rahoituksen peruskunnista. Määrärahat eivät seuraa henkilöstön palkkarakojen osalta siirtymää, mikä voi asettaa työvoimaviranomaisen hankalaan asemaan. Kunnille TE-palvelutehtävään osoitettu valtionosuusrahoitus ei ole korvamerkitty ja se on useissa tapauksissa laskennallisesti negatiivinen nykytasoon verrattuna. Tämä voi vaikuttaa työvoimaviranomaisen rahoitusta ja rahoitusta voi valua kuntien muihin tehtäviin.

Rahoitusmalli tulisi rakentaa siten, että se turvaa TE-palvelujen rahoituksen nykytason, ei peruskunnille, vaan TE-palvelujen järjestäjälle, joka useissa tapauksissa on peruskuntaa laajempi alue. Esitetyssä mallissa kunnilta puuttuu pakotteet rahoittaa TE-palvelujen järjestäjää, mikä voi johtaa järjestäjän toimintaedellytysten heikkenemiseen.

TE-palvelu-uudistuksen rahoitusmalliin sisältävät riskit voivat vaarantaa asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisten palvelujen saatavuuden.

Työvoimapalvelujen ohjaus ja valvonta (4.1.5.)

Esityksessä todetaan, että kokonaisvastuu työllisyydestä ja työvoimapalvelujärjestelmän toimivuudesta jää uudistuksessa valtiolle. Uudistuksessa TE-palvelut siirretään kunnille hyvin laajasti lähes kaikki TE-toimistojen palvelut käsittäen. Valtiolle jää lähinnä muutamia erityistehtäviä sekä koordinaatio- ja ohjaustehtäviä. Kunnat ovat itsehallinnollisia toimijoita, joita voidaan käytännössä ohjata vain lainsäädännöllä ja rahoituksella. Työllisyyspolitiikka on ollut pitkään keskeinen osa hallitusohjelmaa ja sekä poliitikot että virkamiehet ovat ohjanneet työllisyyspolitiikan toimeenpanoa hyvinkin yksityiskohtaisesti.

Uudistuksen jälkeen valtion ohjausmekanismit ovat hyvin ohuet suhteessa esityksessä määriteltyyn kokonaisvastuuseen. Kuntien heikko taloustilanne ja pienet resurssit heikentävät jo nykyisin lainsäädännön ohjausvaikutusta useissa kuntien lakisääteisissä tehtävissä. Rahoitusohjauksen osalta työmarkkinatuen rahoitusvastuu ei ole osoittautunut nykyisessäkään mallissa tehokkaaksi ja manipulaatiolta vapaaksi työllisyyspolitiikan ohjausvälineeksi.

Työvoimapalveluja koskeva sääntely (4.1.6)

Hallituksen esityksessä säädetään työnhakijan palveluprosessista sekä siitä, että julkisena työvoimapalveluna järjestettävien palvelujen palveluvalikoima säilyisi pääosin ennallaan. TE-palvelu-uudistuksessa kuitenkin sekä TE-toimistojen toimintamäärärahat että työllistämis-, koulutus- ja erityistoimien määräraha irrotetaan palveluprosessista sekä työllistämistä edistävästä palveluista ja kohdennetaan kunnille yleiskatteellisena valtionosuutena. Käytännössä valtion budjetissa ei enää jatkossa ole työnhakijoiden palveluja varten erillistä määrärahakohdennusta. Tämä voi johtaa siihen, että hallituksella ei ole mitään keinoa kohdentaa rahoitusta erityisesti työllisyydenhoitoon, koska kunnat voivat käyttää yleiskatteellista rahoitusta tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla. Miten uudistuksessa varmistetaan se, että uudistettujen TE-palvelujen asiakkaat saavat palvelutarpeensa mukaisia palveluja.

Asiakastietojen käsittely ja valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut sekä palvelualusta (4.1.10)

Uudistuksessa kuntien ei edellytetä käyttävän valtakunnallista asiakastietojärjestelmää. Tämä voi johtaa haasteisiin asiakaspalvelussa, asiakkaan digiasioinnissa, seurannassa ja tietosuojassa sekä lisätä siirtymävaiheen riskejä.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.2 *Pääasialliset vaikutukset:*

Tiivistelmä keskeisistä vaikutuksista (4.2.1.)

Uudistukselle arvioidaan 7000-10 000 työllisyysvaikutusta palvelujen tuottavuuden, saatavuuden ja vaikuttavuuden kasvun kautta. Työllisyysvaikutus vaikuttaa vaatimattomalta uudistuksen mittakaava huomioon ottaminen. Toisaalta on vaikea tunnistaa, mitkä elementit uudistuksessa tuovat edellä mainittuja hyötyjä. Lisäksi on todennäköistä, että organisoitumisvaiheen työllisyysvaikutus on negatiivinen. Jotta työllisyysvaikutus ylipäättään olisi positiivinen, se edellyttää sitä, että kaikki uudistukselle asetetut odotukset toteutuvat. Merkittävä osa uudistukselle asetetuista odotuksista on riippuvuussuhteessa kuntien vapaaseen harkintaan.

Vaikutukset julkisen työvoima- ja yrityspalvelun henkilöstöön (4.2.3.4.)

Henkilöstön siirtyminen kuntiin tapahtuu liikkeenluovutuksella ilman irtisanomissuojaa ja voimassa olevan virkaehtosopimuksen puitteissa. Irtisanomissuoja olisi turvannut uudistuksen resursseja tilanteessa, jossa toimintamäärärahat eivät kohdennu uudelle työvoimaviranomaiselle, vaan peruskunnille. Liikkeenluovutus siis toteutetaan ilman, että palkkarahat siirtyvät henkilöstön mukana uudelle työvoimaviranomaiselle. Irtisanomissuoja olisi myös turvannut henkilöstön pysymistä tehtävissä ja tätä kautta TE-toimistojen toimintakykyä uudistukseen valmistauduttaessa.

Uudistuksen keskeisenä tavoitteena ja lisäarvona oli yhdistää kuntien ja valtion palvelut ja resurssit. Hallituksen esitys jättää avoimeksi sen, miten varmistetaan kuntien resurssikohdennukset TE-palvelutehtävään, jotta saavutetaan riittävän vahva resursointi lainsäädännön edellyttämän palvelukokonaisuuden toteuttamiseen. Uudistusta edeltävissä kuntakokeiluissa osa kunnista on toteuttanut merkittävän resurssikohdennuksen TE-palvelutehtäviin ja pitävät tätä oleellisena toiminnan tuloksellisuuden näkökulmasta.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 5 *Muut toteuttamisvaihtoehdot:*

Järjestämisvastuun säätämisen perusvaihtoehdot

1) Järjestämisvastuu kaikilla kunnilla, yhteistoimintaan hakeutuminen vapaaehtoista

Hallituksen esityksessä todetaan, että vapaan sopimisen malli voisi vaarantaa asiakkaiden perusoikeuksien yhdenvertaisen toteutumisen. Suomen noin 200 kunnasta 220 työvoimapohja jää alle 5000 ja 65 kunnassa työvoiman määrä on alle 1000. Tämän kokoisille kunnille voisi muodostua haasteeksi järjestää TE-palvelu-uudistuksessa siirtävät noin 100 eri palvelua. Vapaaehtoinen sopiminen voisi johtaa siihen, että tämän tyyppiset kunnat eivät löytäisi myöskään kumppaneita palvelujen järjestämiseen. Erityisosaamisen ylläpitäminen ja osaavan työvoiman saaminen edellä mainittuihin palveluihin voisi muodostua myös haasteeksi.

5.1.2. Kuntien kannusteet työllisyyden edistämiseen

Rahoitusmallin tulisi olla sellainen, että se turvaa palvelujen järjestämistä. Nyt esitetyn mallin haasteet liittyvät seuraaviin näkökohtiin:

- valtionosuusrahoitus kohdistuu peruskuntiin, kun taas palvelujen järjestämisvastuu ja henkilöresurssit siirtyvät järjestämisvastuussa olevalle työvoimaviranomaiselle, joka voi toimia järjestäjänä kuntaa laajemmalla alueella => rahoituksen tulisi kohdistua työvoimaviranomaiselle

- rahoitusmallin tulisi olla palveluja turvaava => rahoituksen irrottaminen henkilöresursseista ja työllistämistä edistävästä palveluista synnyttää riskin rahoituksen valumisesta kuntien muihin tarpeisiin

- kunnat vastaavat kannustavassa rahoitusmallissa etuussanktioista myös niiden asiakkaiden osalta, jotka ovat tosiasiallisesti sote-palvelujen tarpeessa => tulisiko hyvinvointialueella olla osavastuu etuussanktioista

- rahoitusmalli ei saisi mahdollistaa manipulaatiota => aktivoinnin tehostaminen laskennan viitevuonna, tuo kunnalle suuremman rahoitusosuuden

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 8 *Lakia alemman asteinen sääntely:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 10 *Toimeenpano ja seuranta:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 12 *Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys:*

Esitysluonnoksessa on käsitelty perustuslain yhdenvertaisuuden toteuttamista vain viittauksina kohdissa Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu sekä Kuntien tehtävät ja rahoitusperiaate.

Työvoimapalveluiden yhdenvertainen toteutuminen ja yhdenvertainen saatavuus on taattava maan eri osissa, myös haja-asutusalueilla ja riippumatta kuntien ja työllisyysalueiden resursseista. Työvoimapalveluiden hajautuessa riskinä on yhdenvertaisuuden väheneminen. Esityksessä ei ole riittävästi otettu huomioon yhdenvertaisuuden näkökulmaa ja asiakkaiden perusoikeuksien toteutumista.

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

Luku 1 sisältää lain yleiset säännökset.

Näkemyksenne:

Työvoimapalvelujen järjestämisvastuu

Hallituksen esityksessä todetaan että, jos kunnan työvoiman määrä alittaisi 20 000 henkilön rajan, kunnan tulisi muodostaa yhden tai useamman muun kunnan kanssa yhteistoiminta-alue työvoimapalveluiden järjestämiseksi. Edellä tarkoitetun työllisyysalueen tulisi muodostaa maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue.

Hallituksen esityksessä yli 20 000 henkilön työvoimاران ylittävältä alueelta ei edellytetä, että se olisi työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue. Suurinta osaa 20 000 työvoimاران ylittävistä kaupungeista ei voida pitää yksin työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimivana alueena. Pendelöinti pääkaupunkiseudun kuntien välillä on vilkasta, samoin kuin maakuntien keskuskaupunkien ja niiden lähikuntien välillä. Rakentamalla palvelujärjestelmä kuntakohtaisesti, menetetään luonnollisten työmarkkina-alueiden mahdollistamat mittakaavaedut. Tämä tarkoittaa yrityksille useita kunnallisia luukkuja rekrytointipalvelujen näkökulmasta ja resurssien hukkaa useiden hallinnollisten rakenteiden muodossa.

Hallituksen esityksessä todetaan, että työvoiman määrää koskevalla vaatimuksella varmistettaisiin riittävän vahvat henkilöstöresurssit sekä taloudelliset voimavarat valtiolta siirtyvän, perusoikeuksiin liittyvän tehtävän hoitamiseksi niin, että palvelujen yhdenvertaiselle saatavuudelle asetetut vaatimukset voidaan täyttää eivätkä asiakkaan oikeudet ja palvelujen saatavuus järjestämisvastuun

siirron yhteydessä heikkene. Samalla varmistetaan, että työvoimapalvelut säilyvät asiakkaan kannalta kokonaisuutena eikä palvelujen kokonaisuus pirstaloidu.

Kaavailussa oleva rahoitusmalli vaarantaa edellä mainitun tavoitteen merkittäväällä tavalla, kun rahoitus ei seuraa henkilöresurssien siirtoa ja työllisyysmäärärahat irrotetaan niiden budjettiperusteesta ja kohdennetaan kunnille yleiskatteellisena valtion osuutena, jonka käyttö tarkoitusta ei pystytä mitenkään sitomaan. Myös irtisanomissuojan puuttuminen valtiolta siirtyvältä henkilöstöltä vaarantaa henkilöstöresurssien riittävyyden ja kytkee sen kuntien taloustilanteessa tapahtuviin muutoksiin. Henkilöstöresursseja on saatu viime vuosina vahvistettua pohjoismaisen mallin mukaisesti. Tätä pidetään keskeisenä TE-palvelujärjestelmän toimivuuden kannalta, koska se mahdollistaa palvelun henkilökohtaistamisen.

Uudistuksen tavoitteena oli lisäksi yhdistää kuntien ja valtion palvelut ja resurssit. Uudistus ei kuitenkaan aseta lainkaan konkreettisia tavoitteita kuntien resursoinnin osalta.

Luvussa 2 säädettäisiin järjestämisvastuusta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **edut ja hyödyt järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
 - **mahdolliset riskit järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
 - **työvoiman määrää ja työllisyysaluetta koskeva sääntely (huom: poikkeus työvoimapohjan kriteeriin voimaanpanolaissa)**
 - **palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys**
-
- edut ja hyödyt järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille
 - mahdolliset riskit järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille

Työvoimapalveluiden siirtyessä kuntien järjestämisvastuulle haasteena on kuntarajojen ylittävän työnvälityksen toteutuminen. Tällä hetkellä työllisyyden kuntakokeilua toteuttavat kunnat korostavat ensisijaisesti oman kuntansa alueella asuvien asiakkaidensa palvelua. Kuntakokeiluissa ehdolle asetellut ja sijoituspaikkoihin täyttämiset pyritään tekemään vain oman kunnan sisällä asuvien kuntakokeiluun kuuluvien asiakkaiden osalta. Kuntarajat ylittävän yhteistyön puuttuessa osa avoimista paikoista on jäänyt jopa kokonaan täyttämättä tai odottamaan täyttämistä pidemmiksi ajoiksi. Kun kuntien intressinä on osaavan työvoiman turvaaminen oman kunnan yrityksille, tulee suurten yliaalueellisten rekrytointien toteuttaminen haasteelliseksi.

Olisi tärkeää, että työllisyysalue on työmarkkinoiden näkökulmasta toimiva ja tukee yliaalueellista elinkeinoelämän kehitystä. Olisi hyvä, että lainsäädännöllä ja valtion ohjauksella työllisyysalueet edellytettäisiin tekemään vahvaa yhteistyötä keskenään esimerkiksi osaavan työvoiman saatavuuskysymyksissä (suuret rekrytointitarpeet) ja muutosturvatilanteissa.

- palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys

Työnantaja voi hakea palveluja haluamaltaan työvoimaviranomaiselta. Tämä mahdollistaa työnantajapalvelut yrityksen kotikunnasta tai pääsijaintipaikasta riippumatta. Toisaalta kuntamallissa tämä tarkoittaa sitä, että useilla yrityksillä on useita vaihtoehtoisia palveluntarjoajia, joilla on hyvin paikallinen näkökulma työnvälitykseen ja, jotka kilpailevat osaavasta työvoimasta toistensa kanssa.

Esityksen mukaan kunta voi järjestää myös muita palveluja, joilla edistetään työllistymistä. Myös näiden palvelujen tulisi olla yhdenmukaisuuden näkökulmasta velvoittavia.

Luvussa 3 säädettäisiin ohjauksesta ja valvonnasta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **valtakunnalliset tavoitteet**
- **työllisyyden edistämisen valtakunnallinen neuvottelukunta ja sen tehtävät**
- **alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut**

Koska esitetyssä mallissa valtion ohjausmekanismit ohenevat merkittävässä määrin nykyisestä, ovat säännölliset alueelliset yhteistyö- ja seurantakeskustelut tärkeitä asetettujen tavoitteiden seuraamiseksi ja asiakkaiden tasavertaisen kohtelun varmistamiseksi.

Luvussa 4 säädettäisiin työnhakijan palveluprosessista.

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Näkemyksenne:

Säännökset vastaavat 02.05.2022 voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä. Uuden asiakaspalvelumallin kokemukset ovat vielä varsin vähäisiä.

Vaikka työnhakijan palveluprosessi on varsin yksityiskohtainen, mallissa on edelleen varsin paljon tulkinnanvaraisuutta.

Asiakkaiden palvelutarpeet ja palveluintensiteetin tarve ovat yksilöllisiä. Uudessa asiakaspalvelumallissa korostetaan yksilöllisyyttä. Malli on kuitenkin erittäin määrämuotoinen ja joustamaton eikä anna virkailijoille liikkumavaraa. Malli edellyttää vahvoja resursseja, mikä lisää aiemmissa kohdissa kuvattua resursseihin liittyvää riskiä, joka liittyy yleiskatteelliseen rahoitukseen ja siihen, että se kohdistuu työvoimaviranomaisen sijaan peruskuntaan.

Luvussa 5 säädettäisiin työnvälityksestä ja työnhakuvelvollisuudesta.

Näkemyksenne:

Esityksessä työnvälitystä ja työnhakuvelvollisuutta koskevat kohdat ovat samansisältöiset kuin 02.05.2022 voimaan tulleessa uudessa asiakaspalvelumallissa. Ainoa muutos liittyy Työkanava Oy:hyn.

Työnhakuvelvollisuus herättää kysymyksiä; tulisiko kevennettyä velvollisuutta soveltaa esim. tilanteessa, jossa henkilö on jäämässä vuoden sisällä eläkkeelle tai suorittaa omaehtoisia opintoja työttömyysetuudella.

Luvussa 6 säädetään tieto- ja neuvontapalveluista, asiantuntija-arvioinneista, ammatinvalinnan- ja uraohjauksesta sekä valmennuksesta ja kokeilusta.

Näkemyksenne:

Esityksessä on joltain osin joustavoitettu työllistämistä edistäviä palveluja (esim. valmennuksen kestolle ei aseteta maksimimäärää). Tämä tukee yksilöllisempää ja asiakkaiden erilaiset tarpeet ja lähtökohdat huomioivaa asiakaspalvelua. Mahdollisuus yhdistää ryhmä- ja yksilövalmennusta voi mahdollistaa palveluja pienemmän työvoimapohjan alueilla. Valmennusten keston pidentyminen voi korvata ohjaavien työvoimakoulutusten poistumisesta aiheutunutta palvelukapeikkoa.

Koulutuskokeilun enimmäiskeston poistaminen vahvistaa palvelun sisällönmuokkausta asiakkaan palvelutarvetta vastaavaksi ja työkokeilun enimmäiskeston rajaaminen kuuteen kuukauteen tukee palvelun kohdentamista työllistymisen tukipalveluna.

Koulutuskokeilua on käytetty hallinnossa suhteellisen vähän ja sen uudistaminen todennäköisesti lisää sen suosiota. Jotta tämä käytännössä toteutuisi, niin asiakkaan ohjaaminen ko. palveluun pitää tehdä yhtä helpoksi kuin esimerkiksi työkokeilussa. Koulutuskokeilun hyödyntäminen asiakkaan yksilöllisen palvelupolun räätälöimisessä ja mahdollisten aiempien opiskelukokemusten aiheuttaminen ennakoasenteiden murtamisessa on erittäin tärkeässä roolissa.

Ammatinvalinnanohjausta koskevaan pykälään ehdotettu lisäys siitä, että psykologisia arviointimenetelmiä voi tehdä vain laillistetun psykologin toimesta, täsmentää toimijoiden pätevyysvaatimuksia esimerkiksi asiakkaille tehtävien soveltuvuusarviointien tai muiden psykologisten arvioiden toteutuksessa.

Palvelujen normeeraaminen hallituksen esityksessä kuvatulla tavalla herättää toisaalta myös kysymyksiä. Jatkossa edellä mainituille palveluille ei ole enää olemassa erillistä rahoitusta, vaan kaikki rahoitus ohjataan kunnille yleiskatteellisena. Kunnat voivat ratkaista sen, missä määrin ne ohjaavat rahoitusta työvoimaviranomaiselle ja työvoimaviranomainen voi nähtävästi päättää hankkiiko se ylipäätään palveluja työnhakijoille. Lisäksi kunnat voivat hankkia omaehtoisesti haluamansa kaltaisia palveluja. Kun tähän lisätään vielä se seikka, että palvelut eivät enää poista kuntien rahoitusvastuuta, on todennäköistä, että työllistymistä edistävien palvelujen kokonaisuus muuttuu merkittäväällä tavalla tulevassa kuntamallissa. Tämä herättää kysymyksen siitä onko hallituksen esityksessä ylipäätään tarkoituksenmukaista kuvata palveluja nyt esitetyllä tavalla. Jos ajatuksena on se, että vain HESSä esitetyt palvelut ovat asiakasta velvoittavia, onko olemassa joku perustelu sille, että juurikin HESSä esitetyt palvelut ovat tästä näkökulmasta tarkoituksenmukaisia.

Luvussa 7 säädettäisiin työvoimakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

Työvoimaviranomaisen mahdollisuus järjestää työvoimakoulutusta vastaisi nykyistä ELY-keskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen työllisyysmäärärahalla hankkimaa työvoimakoulutusta. Esityksen mukaan ei edellytettäisi työvoimaviranomaisen nimenomaan hankkivan koulutusta palveluntuottajalta, vaan kunta voisi päättää koulutuksen tuottamistavan. Työvoimaviranomainen voisi järjestää koulutusta omana tuotantonaan tai hankkia sitä palveluntuottajilta. Riskinä on, että hankintaa voi alkaa ohjaamaan edullisempi koulutus, jolloin esimerkiksi työvoimapulaan kohdennettuja lisä- ja täydennyskoulutuksia tarjotaan vähemmän. Tämä voisi hidastaa työllisyyden kasvua ja asettaa asiakkaat epäarvoiseen asemaan.

Kieliopintojen sisällyttäminen osaksi ammatillista osaamista ja valmiuksia parantavaa koulutusta on hyvä säilyttää, kuten se nykyisinkin työvoimakoulutuksessa on.

Työvoimakoulutusten ja valmennusten vaikutusta työllistymiseen arvioidaan nykytilanteessa URA-asiakastietojärjestelmästä ja siihen liittyvistä muista tietojärjestelmistä (ARVI ja OPAL) sekä asiakaskyselyistä saatavien tietojen perusteella. ARVI-työkalun hyödyntäminen on edelleen tärkeää.

Luvussa 8 säädettäisiin muutosturvakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

Esitykseen sisältyvä muutosturvakoulutus on hyvä täydennys julkisiin työvoimapalveluihin.

Muutosturvakoulutuksella yli 55-vuotiaiden nopeamman työllistymisen tukeminen on hyvä keino vahvistaa työstä työhön tai työstä opiskelemaan siirtymiä. Esityksessä määritellään koulutuksen maksimikestoksi 6 kuukautta. Määrittelyissä on myös, että koulutuksen tulee olla ammatillisia valmiuksia lisäävää. Koulutuksen olisi hyvä olla myös nykyosaamista sekä osaamispotentiaalia lisäävää ja kartoittavaa. Koulutuksessa olisi hyvä olla vahvasti myös työnantajayhteistyötä. Kuusi kuukautta on verrattain lyhyt aika koulutuksellisesta näkökulmasta saavuttaa sellaisia valmiuksia, joilla konkreettiset työmahdollisuudet aukeavat. Muutosturvakoulutuksen laajentaminen muihin ikäryhmiin voisi jatkossa olla myös perusteltua. Muutosturvakoulutus edellyttää työnhakijaksi ilmoittautumista ja palvelun käynnistämistä TE-toimistossa. Huomioitavaa on, että osalla irtisanotuilla on pitkä irtisanomisaika ja työvelvoite, jolloin käytännössä työnhakijaksi ei ilmoitauduta heti irtisanomisilmoituksen saatuaan. Jotta kaikki tieto palvelumahdollisuuksista saadaan irtisanotuille mahdollisimman hyvissä ajoin irtisanomisilmoituksen saamisesta, vaaditaan työvoimaviranomaiselta ennakoivan muutosturvan toteuttamista.

Luvussa 9 säädettäisiin työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta.

Näkemyksenne:

Työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun ikärajaa voitaisiin alentaa tai poistaa kokonaan tai ainakin mahdollistaa se tietyille alle 25-vuotiaille asiakasryhmille, kuten irtisanotuille nuorille. Monet irtisanotut tai lomautetut nuoret ovat tilanteessa, joilla on jo ammatillinen tutkinto tai ammattikorkeakoulututkinto suoritettuna ja työssäoloehto täyttynyt. He tahtoisivat opiskella työttömyysetuudella, joka on esim. yllättäviin irtisanomistilanteisiin taloudellisesti hyvä ratkaisu.

Yleisestikin voidaan todeta, että työttömyysetuuden käyttö aktiivitoimenpiteisiin on erittäin tarkoituksenmukaista. On ilman muuta parempi, että asiakas voi etuuden aikana parantaa eri tavoin asemaansa työmarkkinoilla.

Seuraavat yksityiskohdat tarvitsisivat täsmennystä:

- Opintojen etenemisen seurannan kappale epätarkka
- o Mistä alkaen opinnot keskeytyvät? Mistä tieto opintojen tavoitteiden "ilmeisestä" täyttymättä jäämisestä tulee, kenen velvollisuus ilmoittaa?

- o Toisaalta puhutaan ilmoittamisvelvollisuudesta, ilmeisestä tavoitteiden täyttymättä jäämisestä ja laiminlyönneistä/poissaoloista - mitä tarkalleen ottaen haetaan?
- o Tässä hyvä olla mainittuna "ilmeisyys", mutta tällaisena liian epätarkka.
- Opintojen etenemisen seuranta käytännössä joskus haasteellinen
- o Paikoin ongelma työttömyysturvan tulkinnan kannalta toisen asteen siirryttyä näyttöpohjaisiin, osaamisperustaisiin tutkintoihin >> Miten varmistetaan, että JTYPL ja TTL keskustelevat keskenään!
- Työnhakijan tietojenantovelvollisuus 7 §
- o Onko tarkoituksenmukaista vaatia opiskelijaa toimittamaan opiskelijaksi hyväksymisilmoitusta, koska oppilaitos täyttää tem621 vain, jos opiskelijalla on jo opiskelupaikka?

Luvussa 10 säädettäisiin työnantajalle myönnettävistä tuista (palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki).

Näkemyksenne:

Palkkatuen osalta esitys mukailee muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta palkkatuen uudistamista koskevaa esitystä, joka oli lausuntokierroksella 1.4.-27.5.2022. Lausuntokierroksella on annettu näkemykset.

Esityksen mukaan palkkatukea ei voisi myöntää kunnalle, kuntayhtymälle tai näiden määräysvallassa olevalle sidosyksikölle. Tämä on perusteltu muutos siltä osin, että kunnat toimiessaan itse työvoimaviranomaisina, eivät voisi myöntää tukea itselleen. Toisaalta samalla menetetään merkittävä väylä työmarkkinoille, sillä kunnat ovat tarjonneet myös sellaisia palkkatukimahdollisuuksia, jotka ovat edistäneet työnhakijoiden työllistymistä avoimilla työmarkkinoilla. Palkkatuen kohdistuminen aiempaa vahvemmin yrityksiin, parantaa sen vaikuttavuutta.

Esityksessä todetaan, että ”työvoimaviranomaisen tulisi kiinnittää erityistä huomiota tuella palkatun osaamisen kehittämistä koskeviin tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen tuetun työn avulla. Päätökseen asetettavissa ehdoissa voitaisiin täsmentää esimerkiksi sitä, millaista erityistä tukea tai ohjausta työnantajan edellytetään tarjoavan työntekijälle palkkatuetun työn aikana, jotta osaamisen kehittymistä koskevat tavoitteet voidaan saavuttaa. Jos työvoimaviranomainen arvioisi, että muiden työvoimapalveluiden tarjoaminen palkkatuen ohella on tarpeen, palkkatukipäätöksen ehtona voitaisiin määrittää, että palkkatuetussa työssä olevalla työntekijällä on oikeus osallistua muihin työvoimapalveluihin palkkatukijakson aikana niin, että työvoimapalveluihin osallistumiseen käytetty aika ja työaika yhdessä eivät ylitä alan säännöllistä enimmäistyöaika.” Tämä veisi palkkatukea vahvemmin työnhakijan tueksi ja palveluksi. Nykylainsäädännössä työnantajan tarve sanelee usein enemmän kuin henkilöasiakkaan tarve, vaikka kyseessä on nykyisinkin henkilöasiakkaan eteenpäin

pääsemiseksi tarkoitettu tuki. Harkintavaltaa on runsaasti, mikä mahdollistaa tukien myöntämisen ”työnantajien hyvän palvelun” näkökulmasta. Toisaalta uudistus saattaa myös vähentää palkkatuen käyttöä, jos työnantajat kokevat kokonaisuuden liian monimutkaiseksi ja ovat työnantajina valmiita joustamaan työntekijää koskevilla asioilla.

Momentin 4 kohdan mukaan palkkatukea ei myönnettäisi työnantajalle, joka on syyllistynyt ulkomaisen työvoiman luvattomaan käyttöön. Tämä on tärkeä lisäys nykyiseen lainsäädäntöön. Kuitenkin epäselväksi jää, millä tavalla tätä tarkistettaisiin tuen myöntämisen yhteydessä?

Esityksessä todetaan, että palkkatuen myöntäminen oppisopimuskoulutukseen ei ole tarkoituksenmukaista, jos työtön työnhakija voisi työvoimaviranomaisen arvion mukaan työllistyä avoimille työmarkkinoille jo olemassa olevalla osaamisellaan, vaikka oppisopimuskoulutus parantaisikin henkilön ammattitaitoa ja työllistymismahdollisuuksia. Tätä tulisi lainsäädännössä korostaa. Oppisopimuksia voidaan tehdä epätarkoituksenmukaisilla perusteilla tukien saamiseksi. Tuen myöntämistä oppisopimukseen tulisi rajata aikaisempaa tarkemmin ja selkeämmin lainsäädäntötasolla.

Työolosuhteiden järjestelytuen rajaaminen vain niihin työnantajiin, joille on mahdollista myöntää palkkatukea, selkeyttää järjestelytuen kohdentamista jatkossa ensisijaisesti yritysten ja yksityisen sektorin työnantajien hyödynnettäväksi. On tarpeellista, harkinnanvarainen tuki säilyy jatkossakin osatyökykyisten asiakkaiden työllistymisen ja työssäpysymisen tukena, vaikka sitä on hyödynnetty varsin vähäisessä määrin. Tukimuotoa pitäisi edelleen saada tunnetummaksi.

Luvussa 11 säädettäisiin henkilöasiakkaalle myönnettävistä tuista ja korvauksista (starttiraha, työhön tai palveluun hakeutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus, palveluun osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus).

Näkemyksenne:

Starttirahan myöntämisen osalta esitys ei sisällä merkittäviä muutoksia nykytilanteeseen. Maksatustehtävän hajauttaminen alueille muuttanee jonkin verran nykykäytäntöä maksatuksen ja myönnön välillä.

Matka- ja yöpymiskustannusten osalta esityksessä ei ole muutoksia nykytilanteeseen. Matka- ja yöpymiskustannuksiin olisi tarkoituksenmukaista lisätä edestakaisen työhaastattelumatkan lisäksi muut samaan rekrytointiin liittyvät matkakustannukset, kuten psykologin soveltuvuusarvioinnit ja haastattelut.

Luvussa 12 säädettäisiin työllistämisvelvoitteesta.

Näkemyksenne:

Lainsäädäntö pysyy valtaosin ennallaan. Velvoitetyön järjestämisestä aiheutuviin palkkakustannuksiin ei maksettaisi erikseen palkkatukea. Kunnalle maksettaisiin työvoimapalveluiden järjestämiseen valtionosuutta, josta säädettäisiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa. Tämä on hyvä uudistus. Tuen myöntäjän rooli velvoitetyössä on ollut lähinnä teknistä, mutta on usein aiheuttanut myös selvittelyn tarvetta.

Luvussa 13 säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisesta tietojärjestelmäpalvelusta.

Näkemyksenne:

Esityksessä on kuvattu kattavasti valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin kuuluvien valtakunnallisen tietovarannon, palvelualustan ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden menettelyt. Esityksessä on kattavasti huomioitu tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät seikat. Nykyinen yhteisrekisterinpitäjyys siirtyisi jatkossa työvoimaviranomaiselle ja KEHA-keskukselle ja vastaisi nykytilannetta TE-toimistojen ja KEHA-keskuksen kesken sekä toukokuussa tulleen kuntakokeilulain uudistuksen myötä myös kuntakokeilukuntien kesken.

Jos tulevat työvoimaviranomaiset käyttävät omia asiakastietojärjestelmiään valtakunnallisen asiakastietojärjestelmän sijasta, tulee asiakkuustietojärjestelmistä hajanaisempi kokonaisuus nykytilanteeseen verrattuna. Jos erilaiset asiakastietojärjestelmät olisivat mahdollisia, järjestelmien yhteensopivuus sekä toimiminen samoilla periaatteilla on oleellista. Muutoin vaarantuisi asiakkaan oikeus hakea palvelua muualta kuin kotikunnasta sekä työvoiman liikkuvuuden tukeminen.

Luvussa 14 säädettäisiin palvelualustasta.

Näkemyksenne:

Esitys vastaa toukokuussa käynnistynyttä työmarkkinatoria, joka on hyvä uudistus.

Luvussa 15 säädettäisiin tukien ja korvausten maksamisesta ja takaisinperinnästä.

Näkemyksenne:

-

Luku 16 käsittää erinäisiä säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 17 säädettäisiin muutoksenhausta.

Näkemyksenne:

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä, ovatko ehdotetut muutokset ELY-keskusten sekä KEHA-keskuksen tehtäviin riittävän selkeät ja eri toimijoiden yhteistyötä edistävät?

TE-palvelujen hajauttaminen paikallistasolle edellyttää selkeää määrittelyä ja työnjakoa valtakunnallisten ja paikallisten tehtävien välillä. Jotta valtiolla säilyisi edes jonkinlaiset edellytykset ohjata TE-palveluja, on perusteltua määritellä selkeästi ministeriön rooli ja vahvistaa keskusviraston eli Kehan roolia.

Hallituksen esitys jättää ELY-keskuksen roolin vähäiseksi työllisyystehtävien kokonaisuudessa. ELY-keskusten rooli tarkentunee laajemmassa aluehallintouudistuksessa tulevilla hallituskausilla. Ely-keskusten mahdollisuudet tosiasiallisesti ohjata uusia työvoimaviranomaisia jäävät hyvin ohueksi, mistä johtuen ELYjen E-vastuualueiden roolia tulisi pohtia erityisesti rakennerahastotoiminnan ja elinkeinopalvelujen näkökulmasta.

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoitus, ovatko ehdotetut uudet valtionosuuden määräytymiskijät toimivia rahoituksen kohdentamisessa?**
- **kolmen vuoden siirtymäaika laskennalliseen rahoitukseen (voimaantulosäännös)**
- **kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus**

Näkemyksiä esitetty kohdassa 1 ja 2.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (pois lukien 14 luku)

Erityisesti toivotaan näkemyksiä työttömyysturvaprosessiin ja sitä koskevaan toimivaltaan liittyen.

Keha-keskukselle siirtyviin Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturvayksikön nykyisin keskitetysti hoitamiin harkintaa vaativiin asiantuntija-lausuntoihin ei ole esitetty sisällöllisiä muutoksia. Tehtävien siirtymä Keha-keskukselle on luonteva.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 14 luku;
Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta;
Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kunnan työttömyysetuusmenoon kohdistuvan rahoitusvastuun porrastusmalli**
- **eräiden kotoutumisesta annetussa laissa tarkoitettujen henkilöiden kohdalla sovellettavaksi ehdotettu poikkeus kunnan rahoitusvastuuseen työmarkkinatuesta**
- **ehdotus kunnan rahoitusosuuden perintää koskevan tehtävän hoitamisesta Kelassa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan osalta**
- **edellä ehdotettujen muutosten vaikutus Kelan, työttömyyskassojen ja Työllisyysrahaston työmäärään mukaan lukien tietojärjestelmämuutokset ja näistä aiheutuvat kustannukset**

-

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

Työ- ja elinkeinotoimistot eivät enää antaisi osapäätöstä, vaan kaikki siihen liittyvät tehtävät siirtyisivät Maahanmuuttovirastolle. Oleskelulupa-asioiden joustavoittaminen edellyttää prosessien yhtenäistämistä ja keskittämistä. Muutoksessa tulee varmistaa, että Maahanmuuttovirastolla on käytettävissä riittävä tieto alueellisista työmarkkinoista ja työvoiman tarpeesta.

Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

-

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetun lain muuttamisesta

-

Laki palkkaturvalain muuttamisesta;
Laki merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta

-

Laki Työkanava Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Työsuhteen aikana aloitetut opinnot eivät ole päätoimisia. Tarvittaisiin täsmennystä, miten tulkitaan osa-aikaisten työsuhteiden osalta.

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

-

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta;

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työsopimuslain muuttamisesta;

Laki merityösopimuslain muuttamisesta

Työsopimuslain luvun 9 3a§:ssä työnantajan ilmoitus työvoimaviranomaiselle todetaan, että työnantajan on ilmoitettava viipymättä työvoimaviranomaiselle tuotannollis-taloudellisista syistä irtisanottavien henkilöiden lukumäärä, kotipaikkakunnat, ammatit jne. Laissa voimapalveluiden järjestämisestä käytetään termejä kotikunta, asuinpaikka ja työssäkäyntialue. Selvyiden vuoksi olisi tarkoituksenmukaista käyttää eri laeissa samoja termejä.

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 3 a ja 37 a §:n muuttamisesta;

Laki valtion virkamieslain 5 a ja 9 c §:n muuttamisesta

-

Laki yhteistoimintalain muuttamisesta;

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta;

Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

-

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta;

Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta;

Laki kansaneläkelain 35 §:n muuttamisesta;

Laki sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n muuttamisesta;

Laki sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta;

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

-

Laki tuloverolain muuttamisesta;

Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n muuttamisesta;

Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta

-

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

-

Laki rikoslain 47 luvun 6 §:n muuttamisesta;
Laki rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta;
Laki rikosrekisterilain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu**
 - **henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat**
 - **sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen**
-
- yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu
 - henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat

Viittaus kohtaa 4.2.3.4

- sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

TE-palvelujen siirto paikallistasolla on mittava uudistus, jota on jouduttu viemään läpi erittäin kiireellisessä aikataulussa ilman, että uudistuksen perusteita ja sisältöjä on pystytty valmistelemaan huolellisesti. Jotta uudesta TE-palvelumallista saadaan toimiva ja asiakkaiden oikeusturva säilyy uudistuksen aikana, tulisi uudistukselle säätää riittävä siirtymäaika.

Siirtymäaikaa puoltaa myös uudistuksessa kuntiin siirtyvät erittäin merkittävät ja laajat asiakasvastuut ja tehtäväkokonaisuudet, kuten henkilöasiakas- ja työnantajapalvelut, maksatustehtävät ja hankintatehtävät.

Myös tarkoituksenmukaisten työllisyysalueratkaisujen syntyminen, niihin liittyvät sopimukset sekä esimerkiksi toimitilakysymykset vaativat aikaa neuvotteluille ja organisoinnille.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

Monialaisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden palvelun perustuminen esityksen mukaisesti asiakkaan tosiasialliseen palvelutarpeeseen on tervetullut muutos, koska se mahdollistaa jatkossa asiakkaiden nopeamman palveluun pääsyn.

SOTE-palvelujen sekä kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle edellyttää hyvää yhteistyötä työvoimaviranomaisen, hyvinvointialueiden ja KELA:n kesken.

Nuorille kohdentuvan Ohjaamo-palvelun vakiinnuttaminen on kannatettava esitys.

TYP ja ohjaamopalvelut ovat kuitenkin kuntien näkökulmasta usein hankalia organisoida erillispalveluina, mistä johtuen painopisteen tulisi olla tarkoituksenmukaisissa palvelusisällöissä ja palvelujen saatavuudessa organisatoristen ratkaisujen sijaan.

Muut huomionne esityksestä

Kommentoitavaa:

-

Säynätmäki Tuula
Keski-Suomen TE-toimisto

Raittila-Parkkinen Pirjo
Keski-Suomen TE-toimisto